

רע"פ 7042/14 - צבי יעקב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 7042/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: צבי יעקב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 9.9.2014, בעפ"ג 15273-01-14, שניתן על-ידי כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסטן; ו-ש' בורנשטיין

בשם המבקש: עו"ד יגאל מדר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסטן; ש' בורנשטיין), בעפ"ג 15273-01-14, מיום 9.9.2014, בגדרו התקבל באופן חלקי ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופט ד' עטר), מיום 11.12.2013, בת"פ 52960-03-12.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות: 3 עבירות של השמטת הכנסה מדו"ח, לפי סעיף

עמוד 1

220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); 10 עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; 18 עבירות של מסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: חוק המע"מ); ו-60 עבירות של שימוש במרמה, או בתחבולה במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק המע"מ. מכתב האישום אשר הוגש נגד המבקש עולה, כי בין השנים 2009-2000 (להלן: התקופה הרלוונטית), הפעיל המבקש יחד עם רעייתו, בביתם, צהרון שפעל בכל ימות השבוע בשעות הצהריים, וכן קייטנה שפעלה בחודשי הקיץ, יולי-אוגוסט (להלן: העסק). המבקש הפיק הכנסות מן העסק וכן היו לו הכנסות משכר דירה. בתקופה הרלוונטית, וכן בכל שנות המס החל משנת 2000 ועד שנת 2006, השתמש המבקש במרמה, עורמה, ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס, כמפורט להלן:

א. לא הודיע על התחלת עיסוקו לפקיד השומה כנדרש, לפי סעיף 134 לפקודת מס הכנסה, אלא רק בחלוף שש שנים ממועד פתיחת העסק ולאחר שהפיק הכנסות מעיסוקו, כאמור.

ב. לא נרשם כעוסק מורשה כנדרש, לפי סעיף 57 לחוק המע"מ, ובהתאם לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו - 1976.

ג. לא הגיש דו"חות תקופתיים למנהל מס ערך מוסף כנדרש, לפי סעיף 67 לחוק המע"מ.

ד. העלים הכנסות בסכום כולל של 2,680,404 ₪, שסך המע"מ הגלום בהן הינו 392,195 ₪, בכך שלא הוציא בגיבן קבלה ו/או חשבונית.

ה. לא הגיש דו"חות לפקיד השומה בכל אחת משנות המס 2000-2006 כנדרש, לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, ולא דיווח בהם על ההכנסות שהפיק מעסקו.

בשנת 2007, נרשם המבקש כעוסק מורשה כמשמעותו בחוק המע"מ. בכל אחת משנות המס 2007 עד 2009, השתמש המבקש במרמה, עורמה, ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס, בכך שהכין וקיים פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים, בעת שהשמיט מהם הכנסות מעסקו בסכום כולל של 797,564 ₪, שסך המע"מ הגלום בהן הינו 114,524 ₪. בכתב האישום נטען, כי סכום ההכנסות הלא מדווחות בתקופה הרלוונטית, אשר הפיק המבקש מעסקו הינו כ-3,477,968 ₪, וסך המע"מ הגלום בהן הינו 506,719 ₪.

3. ביום 22.5.2013, הורשע המבקש בבית משפט השלום בפתח תקווה, על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון, בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. ביום 11.12.2013, נגזר דינו של המבקש. בגזר הדין, הדגיש בית המשפט, כי "חומרתי הנודעת של עבירות המס, המבוצעות תוך פגיעה בקופה הציבורית, בשוויון בנטל, והקושי באיתורן, זכו לביטוי רב בפסיקתו של בית המשפט העליון, כך אף באשר לענישה המחמירה המתחייבת, תוך העדפת האינטרס הציבורי על פני כל נסיבה אישית". בית המשפט מצא, כי מתחם הענישה ההולם, בשם לב לכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, והפגיעה הניכרת באינטרס הציבורי, נע בין 18 חודשי מאסר בפועל, ל-30 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס משמעותי. בהתאם לכך, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים, עבירה מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה, או חוק המע"מ; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים, עבירה מסוג עוון לפי פקודת מס הכנסה, או חוק המע"מ; וקנס בסך של 85,000 ₪, או 10 חודשי מאסר תמורתו.

4. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על חומרת העונש שנגזר עליו. בדיון שנערך בפני בית המשפט המחוזי, ביום 20.5.2014, הוסכם על-ידי המשיבה, כי ככל שהמבקש יפקיד סכום של 750,000 ₪, על חשבון חוב המס בעניינו, ניתן יהיה לראות במבקש כמי שהסיר את מחדליו באופן חלקי. באותו מועד, הצהיר בא-כוחו של המבקש, כי המבקש מסכים להפקדת הסכום האמור, אך הוא נדרש לחודש ימים לשם ביצוע ההפקדה. בדיון נוסף שהתקיים ביום 24.6.2014, הובא לידיעת בית המשפט, כי לא בוצעה ההפקדה, וכי נכון למועד הדיון, כל שביכולתו של המבקש זה להפקיד סכום של 50,000 ₪, כאשר את יתרת הסכום יפקיד המבקש כשלושה חודשים לאחר מכן. בנסיבות אלה, ולאחר שבא-כוחו של המבקש חזר על הטענה, לפיה המבקש משיג על גובה השומה שנקבעה בעניינו, החליט בית המשפט המחוזי שלא לדחות פעם נוספת את מועד הדיון בערעור. ביום 9.9.2014, קיבל בית המשפט המחוזי באופן חלקי את ערעורו של המבקש. בערעורו טען המבקש, כי שילם לרשויות המס 17,000 ₪, הוא סכום המס לאחר ניכוי הוצאותיו של המבקש, שלשיטתו, מהווה את יתרת חובו לרשויות מס הכנסה, כעולה מהשומה העצמית והערעור האזרחי אשר הגיש המבקש. בהתייחס לטענה זו, לפיה שילם המבקש את חובו לרשויות המס והסיר את המחדלים בגינם הוגש כתב האישום, ועל כן ראוי שהדבר יהווה נסיבה לקולה, הדגיש בית המשפט, כי:

"העובדה שהמערער [המבקש] שלפנינו השיג והגיש ערעור על השומה, וכי שילם את המס שאינו שנוי במחלוקת אינה עומדת לזכותו. במיוחד נכון הדבר מקום בו על פני הדברים נראה כי סכום המס ששולם בפועל נמוך באופן משמעותי מסכום המס על פי השומה, וכן כאשר מעיון ראשוני בשומה עולה כי היא אינה שרירותית, לא רק מצד ההכנסות, שלגביהן הודה המערער [המבקש] במסגרת ההליך שלפנינו, אלא אף בצד ההוצאות הנטענות, שחלקן הובא בחשבון, ומשכך לא נמצא כי נפל פגם בהתנהלותן של רשויות המס בעניין זה. על כך יש להוסיף כי אף התנהלותו של המערער [המבקש] במהלך הערעור שלפנינו בקשר להסכמות אליהן הגיע עם המשיבה בדבר סכום ההפקדה - הסכמות שבהן, בסופו של יום, לא עמד- מלמדות כי לא ניתן לזקוף בדרך כלשהי לזכותו נסיבה לקולה בשל הסרת המחדל".

בית המשפט המחוזי קבע, כי העונש שהוטל על המבקש הינו עונש הולם וראוי, נוכח חומרת העבירות שביצע. זאת, גם תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות, לרבות: היותו של המבקש נעדר כל עבר פלילי; לקיחת אחריות מצידו של המבקש למעשיו; הרשעתו של המבקש בדיון, מבלי שהתקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו; גילו של המבקש; ומצבו הבריאותי, הכלכלי, והנפשי של המבקש. לעניין זה, קבע בית המשפט המחוזי, כי "המדובר במתחם הולם וראוי לנסיבות העבירה, כפי שהדבר משתקף אף בפסיקה. הוא הדין בעונש הקונקרטי שהוטל על המערער [המבקש], הן מבחינת רכיב המאסר והן מבחינת רכיב הקנס [...] אשר לנסיבותיו האישיות של המערער [המבקש], ובכלל זאת מצבו הרפואי והנפשי, הרי שההלכה היא כי בכל הנוגע לעבירות המס יש ליתן עדיפות לשיקולי הרתעה וגמול על פני נסיבות אישיות". עם זאת, נוכח החמרה משמעותית במצבו הבריאותי של המבקש מאז מתן גזר הדין, מצא בית המשפט המחוזי להקל בעונש המאסר בפועל שהושת עליו, כך שהעמידו על 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

הבקשה לרשות ערעור

5. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי. בבקשתו טוען המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו, כי המבקש לא הסיר את מחדליו. לטענת המבקש, משדיווח על כלל הכנסותיו שהועלמו בתקופה הרלוונטית, ומשבסיס המחלוקת בינו לבין המשיבה הוא אך לעניין גובה ההוצאות, ניתן לראות בו כמי שהסיר את מחדליו.

6. הלכה מושרשת היא כי בקשת רשות ערעור תתקבל במשורה, ואך במקרים המעוררים שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית רחבת היקף החורגת מעניינים הפרטי של הצדדים לבקשה, או במקרים בהם קיים חשש לעיוות דין כלפי המבקש (רע"פ 6692/14 כראדי נ' מדינת ישראל (5.11.2014); רע"פ 7231/14 גולדמן נ' מדינת ישראל (3.11.2014); רע"פ 6785/14 אייבי נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). עיון בבקשה מגלה כי לא עולה ממנה כל שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית רחבת היקף, המצדיקה עריכתו של דיון "בגלגול שלישי". עסקינן בבקשה הנסבה, רובה ככולה, סביב השגותיו של המבקש כנגד סכום השומה שנזקף לחובתו על-ידי רשויות המס. לא למותר הוא לחזור ולהזכיר, כי הסמכות לקבוע את שיעורו של סכום המס, מצויה בידי פקיד השומה, ואינה נתונה לשיקול דעתו של המבקש. לפיכך, אין לקבל את הגישה, לפיה המבקש יקבע לעצמו את גובה השומה, ישלם את הסכום אשר נקבע על-ידו, ויבקש מבית המשפט לראות בו כמי שהסיר את מחדליו, וסילק את חובו לרשויות המס. לפיכך, יש לדחות את הבקשה לרשות ערעור, מטעמים אלה בלבד.

7. ככל שהבקשה נוגעת לחומרת העונש אשר הושת על המבקש, כבר נפסק, לא אחת, כי השגה על חומרת העונש אין בכוחה להצדיק מתן רשות ערעור, למעט במקרים חריגים בהם העונש אשר הושת על המבקש סוטה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 6692/14 כראדי נ' מדינת ישראל (5.11.2014); רע"פ 5726/14 שווקי נ' מדינת ישראל (15.9.2014); רע"פ 5442/14 חב' ינונה בע"מ נ' מדינת ישראל (4.9.2014)). בנסיבות העניין, העונש שהושת על המבקש איננו סוטה לחומרה ממדיניות הענישה שנקבעה בעניינים כגון דא (ראו והשוו: רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) (להלן: עניין ליזרוביץ); רע"פ 5064/14 נתשה נ' מדינת ישראל (22.7.2014); רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.2013)).

8. בבחינת למעלה מן הצורך, יצוין, כי יש לדחות את טענותיו של המבקש גם לגופן. כפי שצינתי ברע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל (28.4.2013):

"כבר נפסק, לא אחת, כי יש להתייחס לעבריינות המס, בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח (רע"פ 10699/07 קובן נ' מדינת ישראל (20.1.2008); רע"פ 5906/12 עזרא נ' מדינת ישראל (9.9.2012); רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)). על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העבריין."

9. הערכאות הקודמות הבהירו במפורש, כי ניתן על-ידם משקל גם לשיקולים הרלוונטיים לקולה, ובית המשפט המחוזי אף הקל בעונשו של המבקש. לצד שיקולים אלה, עמדו על הפרק שיקולים כבדי משקל לצד החומרה, כמפורט בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות, ואינני רואה צורך לחזור ולפרטם. בהינתן מכלול הנסיבות, העונש שהושת על המבקש הוא הולם ומאוזן, גם אם איננו קל.

10. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ח בחשוון התשע"ה (11.11.2014)

שׁוֹפֵט
